

други за лѣтѣ и въ Вирпинския хрисовулъ първитѣ се наричатъ зимовища, а вторитѣ лѣтовища. Подобни жилища имали и земледѣлцитѣ, които, щомъ настѣпвала пролѣтѣта и работното врѣме, заедно съ сѣмействата и добитѣцитѣ си слизали въ полето, дѣто се намирали лѣтнитѣ имъ жилища и нивитѣ. Слѣдъ привършането пѣкъ на полскитѣ работи и прибиране на произведенията се завръщали въ зимнитѣ си жилища. Понеже скотовѣдцитѣ постоянно се движили и нѣмали затвърдени жилища, затова катунитѣ обикновено нѣмали опрѣдѣлени граници, както селата. Сръбскитѣ крале, а възможно е и българскитѣ, първоначално не сж подарявали на манастиритѣ катунитѣ съ точно означени граници, но само тѣхнитѣ жители поименно всѣки домакинъ съ сѣмейството му. Обаче, вижда се, че по-късно и скотовѣдцитѣ започнали да се заселватъ на постоянно мѣстожителство и затова, по всѣка вѣроятностъ, въ Вирпинския, както и въ сръбския Архангеловски хрисовули, катунитѣ иматъ граници. Катунитѣ сж били организирани както и селата, а въпроситѣ, които се касаяли за тѣхъ, се рѣшавали на катунскитѣ сборове. Начело на катунитѣ стояли катунскитѣ старѣйшини, които се наричали, както и селскитѣ, князе, примикюри, прѣдстойници и челници⁶⁷. Напуснатитѣ и запусѣли катуни се наричали: *катунище, катунища*.

§ 9.

Основание на българската държава.

Южнитѣ словѣни поради раздѣлението си на малки самостоятелни области не могли винаги успѣшно да отблъсватъ нашествията на чуждитѣ народи и затова

⁶⁷ Ibid. 50.